LAUSUNTO

2.6.2025

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

E 35/2025 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS: EU:N VARAUTUMISUNIONISTRATEGIA

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Elintarviketeollisuusliitto pitää hyvänä, että EU:n varautumisunionistrategiassa on huomioitu varautumisen kokonaisvaltainen ajattelu, ja tämä huomio käy myös ilmi Valtioneuvoston selvityksestä. Strategiassa pyritään mm. parantamaan Unionin kykyä varautua kriiseihin ennakkoon, reaktiivisen toiminnan sijaan.

Strategiaa edistäessä tulee kuitenkin huomioida ne alueelliset ja kansalliset erityispiirteet, ja ennen kaikkea jo tehdyt toimenpiteet varautumistyön eteen, jotta strategian myötä ei synny päällekkäisiä tai jopa ristivetoisia toimia. Strategiassa viitataan mm. CER-lainsäädäntöön hyvänä esimerkkinä varautumistyön vähimmäisvaatimusten edistämisessä ja jopa sen laajentamista koskemaan muitakin aloja. Elintarviketeollisuusliiton näkemyksen mukaan vastaavaa päällekkäisyyden välttämistä on tarvetta painottaa olettaen, että olemassa olevat kansalliset järjestelyt ovat jo tarpeeksi merkittäviä.

Valtioneuvoston lausunnon mukaan ”Suomi pitää tärkeänä, että yksityisen sektorin toimijat otetaan mukaan EU-tason varautumisen vahvistamiseen kattavasti eri sektoreilla, koska ne omistavat valtaosan kriittisestä infrastruktuurista ja hoitavat suurimman osan varautumiselle keskeisistä palveluista, tuotannosta ja toimitusketjuista. Uhkiin vastaamiseksi harjoittelu ja tiedonvaihto yksityisen sektorin kanssa ja jäsenmaiden välillä on tärkeää.” **Elintarviketeollisuusliitto pitää yhtä lailla tärkeänä, että strategiassa esitetty yksityisen sektorin ja julkisen toiminnan yhteistyötä edistetään myös varautumisen osalta EU-tasolla, ja tämä vastaava näkemys välittyy myös Valtioneuvoston lausunnosta. Tämän lisäksi on tarvetta painottaa, että kaavaillun tiedonvaihtotoiminnan täytyy perustua kaksisuunteiseen yhteistyöhön, joka aidosti tukee myös yritysten varautumis- ja valmiustyötä. Esimerkiksi yksisuuntainen, yrityksiltä viranomaisille suuntautuva tiedottaminen ei sitä tekisi.**

Yksityisen sektorin osaamista, ja Suomen vahvuuksia varautumistyössä tulisi myös osata hyödyntää strategiassa kaavaillun materiaalisen varautumisen työssä, jotta varmuusvarastointi voidaan mahdollisimman tehokkaasti kytkeä normaaliolojen käytäntöihin ja varastonhallinnan osaamiseen.

Elintarviketeollisuusliitto ry
Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finlands Livsmedelsindustriförbund
Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation
Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
etl@etl.fi • www.etl.fi

Valtioneuvoston lausunnon kirjaus: ”Suomi painottaa avoimen, sääntöperustaisen ja vastuullisen kansainvälisen kaupan merkitystä varautumisessa ja sitä tukevassa hankintaketjujen monipuolistamisessa. Suomi korostaa EU:n tavoitteita irtautua haitallisista riippuvuuksista sekä tunnistaa EU:n haavoittuvuudet tietyillä strategisesti tärkeillä sektoreilla. Suomi painottaa kolmasmaakumppanuuksien mukaan lukien kauppasopimusten roolia tavoitteen saavuttamisessa.” on kannatettava, selkeästi muotoiltu ja tukee Elintarviketeollisuusliiton näkemystä niin varautumistyöstä kuin kaupallisesta menestyksestä.

Strategian kirjaukset 72 h kansalaisvarautumisesta tulisi nähdä kansalaisten oman edun lisäksi myös keinona vahvistaa esimerkiksi koko ruokaketjun valmiutta toimia äkillisissä kriiseissä. Kansalaisten huolehtiessa osaltaan omasta varautumisestaan tuo se ennakoitavuutta koko markkinaan ja tasapainottaen näin kokonaisuutta esimerkiksi mahdollisen hamstraamisen yhteydessä.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

Mikko Käkelä
toimitusjohtaja

Lisätiedot: valmiuspäällikkö Eero Alaluusua, eero.alaluusua@etl.fi